

A horizontális szervezettségben (TÉSZ) rejlő lehetőségek és tartalékok

Égető kérdések az ipari zöldség
termékpályán – A csemegekukorica és
zöldborsó ágazat piaci kilátásai

Nagypéter Sándor
DélKerTÉSZ elnök-ügyvezető
FruitVeB alelnök

2024.03.13.
Debrecen

Délalföldi Kertészek Szövetkezetének szántóföldi ipari zöldségnövény tagi termelése és forgalma 2023. évben

Szántóföldi ipari célú zöldségnövény	Terület (ha)	Mennyiség (to)	Termelői érték (MFt)
Zöldborsó	877	4 696	1 101
Zöldbab	79	343	39
Fejtett bab	328	797	318
Csemegekukorica	1 158	16 070	1 603
Ipari paradicsom	151	11 860	666
Mindösszesen	2 593	33 766	3 727

Hiányosságok a termelés oldaláról

- Termelékenység, hatékonyság átlagos hiányvetéstől a betakarításig:
  - Modern precíziós vető és palántázó gépek használata
  - Precíziós előrejelző folyamatos monitoring rendszerek használat
  - Modern precíziós betakarító gépek
- A hazai klímára alapozott fajták használata-szakaszos vetési és betakarítást biztosító fajták alkalmazása – termelő és feldolgozó között nincs egyeztetés
- Hatékony, megfelelő nagyságú üzemméretek
- Megfelelő mennyiségű öntözött területek használata
- Szakértelem hiánya – a szántóföldi ipari célú zöldségnövénytermelés más versenyistálló, mint a szántóföldi gabonanövények- hosszútávú gondolkodás és cselekvés hiánya

Hiányosságok a feldolgozás oldaláról

- Kevés rendelkezésre álló hazai alapanyag – termeltetésre való ösztönzés hiánya
- **Termelővel közös kockázat kezelés** – folyamatos ár és mennyiség rángatás

Szakmai egyeztetés hiánya a fajtákról, termesztés technológiáról, öntözés menedzselése, új szerek, anyagok használata

- Nagyarányú tömegtermék gyártás - nem versenyképes
- Nincs differenciált termékpaletta
- Új termékekkel új piacokra való betörés hiánya

Lehetséges megoldási alternatívák

- Az élelmiszeripari zöldségalapanyagtermelés drasztikus szintű területnövelése ösztönző termeltetéssel
- Termelő és feldolgozó közös kockázatviselése – ne csak mindig az egyik viselje a kockázatot
- Termelés rugalmassá tétele
- Az élelmiszeripari alapanyag termékportfóliójának jelentős mértékű szélesítése. Nem lehet csak zöldborsóra, csemegekukoricára, zöldbabra alapozni. Ipari célú paprikafélék, brokkoli stb. termeltetése. Tovább növelendő a sárga és fehérrépa, valamint hagymafélék területe.
- Megfelelő nagyságú és minőségű korszerű és legkorszerűbb tárolók létesítése a 12 hónapos értékesítések és feldolgozások elérésre érdekében.
- A jövő egyik biztonságos élelmiszerellátásának stratégiai ágazata továbbra is a zöldség-gyümölcs mirelit és konzerv feldolgozás. Az elkövetkezendő 5-10 évben plusz 500.000 ember élelmiszerellátásnak biztosítása.
- A jövő generációja jelentős mértékben a növényi alapú élelmiszerekben látja az étkezés fontosságát – a zöldségek fogyasztása, friss, nyersen tárolt és gyorsan utókészített termékekre fognak fókuszálni. A közösségi oldalakon a youtube-n és a különböző média csatornákon a gasztroenterológusok, influenzszerek, celebek nyomása hazai és nemzetközi szinten

Hogyan lehet növelni a termelési kedvet? *Csakis termelői érdek beépítésével és növelésével az élelmiszeriparba.*

Ennek két útja lehetséges:

1. **A meglévő zöldség-gyümölcs élelmiszeripari vállalkozásokban termelői tulajdon részesedés szerzés.** Ennek lehetősége, hogy a termelői integrációk szereznek tulajdonosi jogokat az élelmiszeripari cégekben. Az integráció szerepe, hogy a termelő és az élelmiszeripar közötti fékek és ellensúlyok rendszere jól működtessen.

Közös kockázat, közös profitszerzés

2. **Termelői tulajdonú feldolgozóüzem:** A meglévő szántóföldi intenzív zöldségnövényeket termelő integrációk közösen összefogva másodlagos integrációt alakítanak ki, melyre felépítik az új kapacitásokkal az élelmiszeripari gyárat. A másodlagos integráció szerepe az alapanyagból végtermékgyártás, logisztika, kereskedelem, márka brand kialakítás, kutatás-innováció, környezetvédelmi feladatok.

Az alap integrációk feladata a termeltetés és homogén alapanyag előállítás, szaktanácsadói minőségügyi irányítás mellett. Mind a kockázat, mind pedig a profit a termelőt érinti.

A zöldség-gyümölcs termelői szervezetek operatív programjában rejlő lehetőségek stratégiai szintű kihasználása:

- Termelés szervezése – termeltetés – a feldolgozóipar igényeire alapozva – közös kockázati alapon
- A termeléshez szükséges beruházások: vetőgépek, betakarító gépek, talajművelő gépek, precíziós munkagépek, drónok, előrejelző berendezések – modern hatékony, digitális eszközök beszerzése a hatékony termelékeny alapanyagtermék előállításához
- Technológiai fejlesztés
- Szaktanácsadói hálózat működtetés
- Minőségbiztosítási rendszer működtetés
- Humán erőforrás fejlesztés
- Marketing, reklám- új brandek kialakítása, fogyasztói tudatosság erősítése, fogyasztásösztönző kampányok
- K+F tevékenység: fajtaszortiment kutatások, kísérletek, hatékonyság és jövedelmezőségi elemzések, piac és fogyasztói kutatás, új termékek bevezetésének vizsgálata
- Képzések: humán képzések: termelés és feldolgozás területén egyaránt
- Környezetvédelmi beruházások és termelési és feldolgozó alkalmazások: öntözési beruházások, energiahatékonysági és fosszilis energia kiváltást segítő beruházások, rezisztens fajták használata, mikrobiológiás készítmények használatának fokozása, környezetkímélő termesztési módok terjesztése.

Kiemelt stratégia útja nem más: A termelő és feldolgozó kooperációban való együttes munkája

Párhuzamos utak, párhuzamos felelősségek, párhuzamos érdekek nem fognak közös fejlődő utat teremteni.

Állami feladat: Sürgős átfogó vízgazdálkodás-mezőgazdasági célú öntözés általános szintű megteremtés

Termelés növelése feldolgozó kapacitások hatékony igénybevétele nem fog bekövetkezni, ha nincs megteremtve a mezőgazdasági célú vízgazdálkodás, öntözési hálózat kialakítása. Ez pedig csak az állami akarattal lehet.

Állami marketing feladat: Az emberekkel megértetni, hogy a feldolgozó ipar és termelés fenntartása, növelése minimum önellátási szintig közösségi érdek.

Köszönöm a figyelmet!

